

БЕЗПЕКА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ «СУСПІЛЬСТВО – ЛЮДИНА»

Дейнега М.С., Гуренко І.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Збільшення кількості та розширення масштабів надзвичайних ситуацій технічного та природного характеру, що викликають значні матеріальні та людські втрати, роблять вкрай важливою проблему забезпечення безпеки в природно-техногенній та соціально-політичній сферах.

Забезпечення екологічної, технічної і соціальної безпеки стає однією із головних проблем будь-якої держави. Екологічні фактори неодноразово ставали причиною багатьох кризових ситуацій в історії людства. На планеті вже сформувалися досить великі регіони, де рівень забруднення атмосфери досяг загрозливих масштабів. Останнім часом природні катастрофи і стихійні лиха мали місце в усіх великих регіонах світу. Під впливом діяльності людини поверхня планети розігривається, що створює «парниковий ефект». Все це значно посилює екологічний ризик.

Аналіз процесу трансформації системи управління суспільством передових країн світу доводить, що екзистенціальні потреби буття людини – безпека власного існування, стабільність життєзабезпечення, впевненість у завтрашньому дні, прагнення уникати несправедливості, гарантія зайнятості, страхування від нещасного випадку тощо становить базовий зміст сучасної системи державного управління. Концептуально безпека людини має двокомпонентну будову, що конкретно виявляється в: захисті від зневацького травмуючого порушення життєвого процесу в побуті, на роботі або в суспільстві загалом; свободі від загроз голоду, хвороб, репресій.

Забезпечення пріоритетів життєдіяльності має ставати все більш важливим елементом соціального прогресу. Економічний розвиток ощадливого природокористування і екологічна безпека взаємозалежні та пов'язані одне з одним. Сьогодні як ніколи потрібне впровадження екологічних принципів у природничо-наукове і гуманітарне знання, людину і природу доцільно розглядати в єдності цілісності системи «суспільство-природа». Саме сьогодні людство переживає найскладніший період своєї історії. Одночасно з розвитком суспільства зростає тиск на навколишнє середовище. Внаслідок цього почалося прогресуюче руйнування біосфери планети, що загрожує стати безповоротним і призвести у найближчому майбутньому до такого ступеня деградації навколишнього середовища, коли воно стане непридатним для подальшого існування людства.

Визначення безпеки життєдіяльності як збалансованої взаємодії людини і середовища її соціального-культурного життя підкреслює методологічну універсальність та світоглядний зміст цієї категорії, яка стосується не стільки політичної, економічної чи військової сфер суспільної діяльності, скільки особистісного сприйняття і внутрішнього відчуття безпеки окремою людиною.